

Novela zákona o Šumavě se opírá o výzkum, který nikdo neviděl

Petice "NE - ohrožení vod pro Volarsko - Vimpersko - Strakonicko", zastoupená Petrem Martanem byla projednána na veřejném slyšení 21. dubna 2016 v Senátu Parlamentu ČR za účasti senátorů, poslanců, zástupců ministerstev životního prostředí a zemědělství, Správy NP Šumava i šumavských domorodců.

Petice je aktuální a staví se proti vládní novele zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Novelu předložil ministr životního prostředí Brabec s komentářem, že je založena na vědeckých základech. Jako příklad uvedl výzkum doc. Hrušky, zabývající se měřením odtoku Modravského potoka uprostřed suchých lesů, kde údajně teče vody stejně jako za zelených časů. Tento výzkum však nikdo neviděl a nemohl jej oponovat. Zástupce petentů i přítomní vědci Prof. Jan Čermák, doc. Jan Pokorný, doc. Švihla přinesli argumenty, které výzkum založený pouze na odtoku vody z lesů zpochybňovali. Není totiž nejdůležitější, kolik vody odečte ze sledovaného území. Významnější informace je ta, kolik vody území udrží pro nasycení pod-povrchových vod a zda plně probíhá chladicí funkce vegetace. Významný lesnický odborník Ing. Josef Vovesný ve svém vystoupení reagoval na náměška ministra životního prostředí Dolejského a zpochybnil nedostatečnost jimi navrhované novely zákona pro docílení obnovy lesů do přírodě blízké podoby.

Petice vznikla jako reakce na katastrofální realitu v NP Šumava. Tam došlo na 51% území k úpadku lesů natolik, že v nich nejsou zcela plněny funkce vodohospodářské a klimatické. Přitom v běžných hospodářských lesích se uvedené procento nefunkčních lesů pohybuje kolem 10%.

Na Šumavě je porušena vodní bilance. Příslušný vědní obor ji sleduje jako soustavu čtyřech složek: **transpirace** (strom nasává vodu, z vody roste a vypařuje ji), **evaporace** (naprší do lesa a z něho se vypařuje vodní pára do ovzduší), **pod-povrchové vody** (proces zásaku vody do půdy), **odtokové vody** (proces odtoku vody z lesa). Zde vidíme, že novela zákona č. 114 je postavena na výzkumu, který zkoumal jen jednu složku ze čtyřech potřebných.

Převratné výzkumy prezentované Prof. Čermákem a doc. Pokorným

Distribuce sluneční energie v krajině

Za slunného dne přichází na jeden metr čtvereční až 1000 watů sluneční energie. Suchý povrch se ohřívá i přes 50°C. Vzduch ohřátý od horkého povrchu stoupá rychle vzhůru a strhává sebou vodní páru. Vegetace dostatečně zásobená vodou spotřebovává většinu sluneční energie na výpar vody. Rostliny tak chladí sebe i svoje okolí výkonem několika set watů na metr čtvereční a mají proto nižší teplotu než suchý povrch.

Strom je dokonalé klimatizační zařízení

Stromy přijímají vodu svými kořeny, voda proudí vzhůru kmenem do listů a vypařuje se přes průduchy. Velký strom vypaří několik stovek litrů za den. Na vypaření jednoho litru vody se spotřebuje 0,7kW energie (skupenské teplo výparu vody). Strom se tak výparem vody chladí.

Energie vázaná ve vodní páře se uvolní při kondenzaci vodní páry zpět na vodu, což se děje v chladu po dosažení rosného bodu. Výpar a srážení (kondenzace) tak mají dvojnásobný klimatizační efekt: a) výparem se rostliny ochlazují, b) kondenzací vodní páry na vodu se okolí ohřívá uvolněným skupenským teplem. Zelený a funkční les má nižší teplotu a na listech a jehlicích kondenzuje vodní pára ze vzduchu, klesá tlak a nasává se vzduch z okolí (biotická pumpa). V územích zelených lesů probíhá efekt založený na výparu vody z lesů - ochlazení atmosféry - změně tlaku nad lesy - přitažení mraků k zemi a spadu srážek.

Teploty lesa po uschnutí stromů jsou při zemi 30 až 50°C, v případě travnatého povrchu je při zemi přes 30°C. Oproti tomu v zeleném a vysokém lese je při zemi 20°C.

S vědomím výše uvedených faktů nelze tvrdit, že les suchý, řídký, vykácený, nebo nízkého vzrůstu zadržuje stejné množství vody jako les zelený, hustý, vzrostlý a staletý. Lidé mohou dělat různá opatření na rychlou obnovu lesů a budovat vodní díla, aby čelili suchu, nedostatku vody a klimatickým změnám. Pokud však bude schválena předložená novela zákona č. 114, tak se ještě více zvětší rozloha území, kde se z důvodu ochrany přírody nesmí dělat nic.

Tiskovou zprávu vydala 23. 4. 2016:

Komunita pro duchovní rozvoj, o. p.s.

Petr Martan